

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З КУРСУ «ПСИХОДІАГНОСТИКА»**

Заняття 1. Сучасна психодіагностика: джерела виникнення та проблеми розвитку.

Питання для обговорення:

1. Причини виникнення експериментальної психології наприкінці XIX ст. та наукові джерела психодіагностики.
2. Історія створення перших тестових методик.
3. Етичні проблеми практичної діяльності психолога.

Заняття 2. Історія виникнення та сучасний стан тестів інтелекту

Питання для обговорення:

1. Історія створення перших тестів інтелекту.
2. Сучасні проблеми діагностики здібностей та інтелекту.

Заняття 3. Сучасні особистісні питальники та їх діагностичні можливості

Питання для обговорення:

1. Методологічні та теоретичні проблеми, пов'язані з використанням тестового методу в психології.
2. Основні підходи до класифікації сучасних тестових методик.
3. Стандартизованість, надійність, валідність та адаптованість тесту як показники їхньої діагностичної спроможності.

Заняття 4. Диспозиціональні теорії та втілення їх основних положень в особистісних питальниках (EPQ, PEN, 16 PF)

Питання для обговорення:

1. Основні положення та категорії диспозиціональних теорій.
2. Емпірична валідизація основних положень диспозиціональних теорій (тести EPQ, PEN, 16 PF).

Заняття 5. Особистісні акцентуації та їхня діагностика

Питання для обговорення:

1. Теорія особистісних акцентуацій К. Леонгарда.
2. Тест Леонгарда-Шмішека: історія створення, діагностичні можливості.

Заняття 6. Тест ММРІ

Питання для обговорення:

1. Тест ММРІ: історія створення, діагностичні можливості.
2. Тести, засновані на окремих шкалах ММРІ.

Заняття 7. Особливості стимульного матеріалу та діагностичні можливості проєктивних методик

Питання для обговорення:

1. Причини та джерела виникнення проєктивної психології.
2. Проблеми діагностичної спроможності проєктивних методик.
3. Особливості стимульного матеріалу проєктивних тестів.

Заняття 8. Метод незакінчених речень (МНР) (Sentence completion techniques, SCT) та його модифікації

Питання для обговорення:

1. Тест незавершених речень: структура, варіанти проведення.
2. Діагностичні можливості МНР.
3. Тести на завершення історій, казок тощо.

Заняття 9. Тест С. Розенцвейга (Picture Frustration Study, PF-Study)

Питання для обговорення:

1. Стимульний матеріал, процедура тестування.
2. Особливості обробки результатів тестування.

Заняття 10. Тематичний апперцептивний тест (ТАТ)

Питання для обговорення:

1. Історія створення методики, процедури тестування.
2. Модифікації та різновиди апперцептивної методики (ААТ, ТdАТ, FPT, MAPS)

Заняття 11. Рисункові методики

Питання для обговорення:

1. Історія створення рисункових методик.
2. Тест "Дерево" К. Коха (Baum Test).
3. Тест "Будинок-Дерево-Людина" (House-Tree Person Test, НТР).
4. Тест "Неіснуюча тварина".
5. Методика Г. Фая.

Заняття 12. Тест-фільм Р. Жіля (Le Test Film)

Питання для обговорення:

1. Стимульний матеріал методики Р. Жіля.
2. Тест Р. Жіля як засіб діагностики системи особистісних відносин дитини.

Заняття 13. Кольоровий тест М. Люшера (Luscher Farbwahl Test)

Питання для обговорення:

1. Історія створення та теоретичне підґрунтя методики.
2. Сфери застосування та пізнавальні можливості LFT

Заняття 14. Тест Г. Роршаха (Rorschach Test)

Питання для обговорення:

1. Особливості стимульного матеріалу тесту, пізнавальні можливості тесту.
2. Засоби та прийоми обробки результатів тестування.

Заняття 15. Тест Сонди (Szondi Test), Тест руки

Питання для обговорення:

1. Процедура проведення та пізнавальні можливості тесту Сонди.
2. Тест руки (Б. Брайклін, З. Піотровський, Е. Вагнер) для передбачення відкритої агресивної поведінки.

Заняття 16. Застосування психологічних методик в соціології

Питання для обговорення:

1. Історія застосування психологічних тестів в соціологічних дослідженнях.
2. Шкали брехні в соціологічних дослідженнях.
3. Модифікації проєктивних методик в соціологічних дослідженнях.

Література до курсу

Основна література

1. Адаптація опитувальника часової перспективи особистості Ф. Зімбардо (ZTP1). *Соціальна психологія*. 2012. № 1-2. С. 153-168.
2. Виноградов О. Г. Дослідження надійності комп'ютерного варіанту особистісного опитувальника 16PF. *Вісник Київського університету. Психологія*. Київ, 1997. Вип. 23. С.49-57.
3. Домнич Т. Що треба знати про психологічний захист. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. № 1. С. 35-36.
4. Зазимко О. В. Методика діагностики технічних креативних здібностей. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 1. С. 1-7.
5. Князев В., Мілютіна К., Дубашидзе Н., Рубель Н. Робоча книга корекційного психолога. Київ, 2019. 308 с.
6. Луценко О.Л. Тести для вибору професії. Київ : Майстер-клас, 2011. 144 с. Київ, 2019.
7. Максименко С. Д., Кокун О. М., Тополов Є. В. Модифікація методики дослідження агресивності людини «Тест руки» (HandTest). *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 2. С. 16-22.
8. Мошенська Л. Психологічні захисти і несвідоме. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. № 5. С. 11-13.
9. Морозов О. М. Психологія особистості: оперативна аудіовізуальна діагностика : навч. посіб. Київ : 2019. 328 с.

10. Поліщук С. Методичний довідник з психодіагностики. Київ : Університетська книга, 2019. 442 с.
11. Роршах Г. Психодіагностика : Методика і результати діагностичного експерименту з дослідження сприйняття. Видавництво: Когіто-Центр, Серія: психологія, 2019. 336 с.
12. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. Психодіагностика : навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 246 с.

Допоміжна література

1. Галієва О. М. Диференціація понять «тривога» та «тривожність». Практична психологія та соціальна робота. 2019. Т. 24, Вип. 1 (49). С. 32-48.
2. Дарвішов Н. Р. Огли. Адаптація російськомовної версії опитувальника «Шкала ризику розвитку залежності від психоактивних речовин». *Практична психологія та соціальна робота*. Т. 24. Вип. 2 (50). 2019. С. 54-74.
3. Злобіна О. Г. Тести в соціологічних дослідженнях. URL: <http://www.i-soc.com.ua/institute/zlobina.php>
4. Кармалюк С. П., Сенчонок Ю. О. Вплив самооцінки особистості на вибір професії та адаптацію до навчання у закладах вищої освіти. *Практична психологія і соціальна робота*. 2021. Вип. 2 (54). С. 75-91.
5. Кононенко О. І. Специфіка сучасних психологічних методів та організації дослідження перфекціонізму особистості. *Психологія та соціальна робота*. 2020. Вип. 1 (51). С. 127-138.
6. Луценко М. Ю. Обґрунтування та опис авторської методики «Фрустрація потреби у власності». *Практична психологія та соціальна робота*. 2012. № 9. С. 15-22.
7. Максименко С. Д., Кокун О. М., Тополов Є. В. Адаптація психодіагностичних методик. Шкала пошукової активності іншої роботи та шкала негативного впливу роботи. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 10. С. 35-38.
8. Нагорна І. І., Кисляк О. П. Діагностика Я-концепції: адаптація тесту «Тенесійська Шкала Я-Концепції». *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 12.
9. Ніколаєвська А. М. Використання проєктивних методик в соціологічних дослідженнях // Вісник Харківського державного університету. - №439'99. Матеріали III Харківських Міжнародних психологічних читань. Част. 4, 5. -С.303-305.
10. Ніконова О. Ю. Розробка та стандартизація тесту «Драматичний трикутник». *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 8. С. 39-43.
11. Сімків М. В. Адаптація модифікованого україномовного варіанту методики Т. Танга «Шкала грошової етики» (ШГЕ). *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 2. С. 22-26.
12. Тадіян С. В. Розробка методики діагностики механізмів самооцінювання особистості в шкільному віці. *Практична психологія та соціальна робота*. 2012. № 3. С. 40-50.
13. Штепа О. С. Особливості загальної компетентності та її діагностика. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 10. С. 39-49.
14. Етичний кодекс психолога. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. № 2. С. 2-4.